

No: 651 – Menş e Adı

ÇEŞME KAVUNU

Tescil Ettiren

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 18.05.2016 tarihinden itibaren korunmak üzere 20.01.2021 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 651
Tescil Tarihi	: 20.01.2021
Başvuru No	: C2016/048
Başvuru Tarihi	: 18.05.2016
Coğrafi İşaretin Adı	: Çeşme Kavunu
Ürünün Adı	: Kavun
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: İzmir Büyükşehir Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Cumhuriyet Bulvarı No: 1 Konak İzmir
Coğrafi Sınır	: İzmir ili Çeşme ilçesinin Ovacık ve Çiftlikköy'ü ile Urla ilçesinin Nohutalan, Zeytineli, Birgi ve Barbaros köyleri.
Kullanım Biçimi	: Çeşme Kavunu ibaresi ve menşe adı amblemi ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında Çeşme Kavunu ibaresi ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Çeşme Yarımadasında geleneksel olarak üretilen ve tüketiciler tarafından aranan tatlı ve aromalı meşhur bir kavundur. Günümüzdeki üretimi, üreticilerin kendi ürettikleri kavun meyvelerinden aldıkları tohumlar ile gerçekleştirilir. Çeşme Kavunu meyvesinin en önemli ayırt edici özelliği çok tatlı, sulu ve kendine has bir aroması olmasıdır. Suda çözünebilir kuru madde miktarı (Briks değeri) % 7,8-9,3 arasındadır.

Erkencidir. Depolamaya uygundur. Taze tüketilen bir meyve olmakla birlikte uygun koşullarda 6 aydan daha fazla dayanıklılığı olduğu için yörede askı kavunu olarak da adlandırılır.

Çeşme Yarımadasının sayılı tarım ürünleri arasında yer alan Çeşme Kavunu yetiştiği coğrafyanın ılık/sıcak iklimine uyum sağlamıştır. Tuzlu ve kurak koşullara dayanıklıdır. Denize 10 m yakınlıktaki tarlalarda bile yetişir. Bitki kökü daima taban suyu ile buluşur.

Tohum Özellikleri:

Çeşme Kavunu tohumları uzun, oval-elips şekilli, sarı ve koyu sarı renklidir. 1 gramlık tohum grubunda 20-50 adet tohum bulunur. Canlılıklarını normal koşullarda 5-8 yıl muhafaza ederler.

Meyve Özellikleri:

Çeşme Kavunu meyveleri yuvarlağa yakın (hafif basık, meyve çiçek ucu düz) ve küçüktür. Olgun meyvede dış meyve kabuğu zemin rengi kanarya sarısı olup üzerinde değişik düzeylerde nefli yeşil noktasal ve kırçillı seyrek dağılım gösterir. Meyve üzerinde meyve boyuna çok yüzeysel oluklar mevcuttur. En önemli özelliği de çiçek burnu ucunda "ayna" ya da "mühür" olarak adlandırılan yapının bulunmasıdır.

<u>Meyve Özellikleri</u>	<u>Sınır Değerler</u>
Meyve şekli	Yuvarlak, basık yuvarlak
Meyve ağırlığı	2-4 adet/kg
Meyve kabuğu ve rengi	Sarı-yeşil benekli
Meyve çapı (eni)	15-22 cm
Meyve boyu	15-23 cm
Meyve kabuk kalınlığı	0,6-1,5 cm
Meyve eti kalınlığı	2,5-4,5 cm
Liflilik	Lifsiz
Sululuk	Orta-çok sulu

Üretim Metodu

Toprak Hazırlığı: Kasım ayında ilk yağmurlardan önce tarlalar pullukla derince (40 cm) sürülür. Bu aşamada sürümden hemen önce yanmış ahır gübresi atılır. Tohum ekimine kadar yağmur olmaz ve toprak çok kuruyorsa en fazla 20 cm olacak şekilde yüzeysel bir sürüm yapılır. Nemi korumak için tavı çekilmiş kuru toprak düz bir tahta ile düzeltilir.

Ekim: Ekim zamanı nisan ayının ortaları ile mayıs ayı başıdır. Üreticilerin çoğunluğu yetiştiricilik için 2x2 m ekim mesafesini tercih eder. Bu şekilde tarlalarda dekar başına 200-250 adet ocak oluşturulur. Ocaklara birer kürek yanmış ahır gübresi konulup toprakla karıştırılır. Bolca can suyu verilir. 2-3 gün beklendiğinde toprak ekime hazır hale gelmiş olur.

Tohumlar akşamdan ıslatılır. Islatılan tohumlar ertesi sabah ocaklara birer tutam (10-15 adet) tohum bırakılır. Toprağı daha iyi kaldırılabilmesi için tohumlar bir arada kalacak şekilde aynı noktaya bırakılır. Ekilen tohumların üzeri 4-5 cm kalınlığında ince toprakla ve hafifçe bastırılır.

Bakım: Tohum ekiminden yaklaşık 10 gün sonra çimlenme ve fide çıkışı tamamlanır. Bitkiler iki hakiki yaprak oluşturduğunda ocak çapası sırasında seyreltme yapılır. Her ocağa 2 adet bitki bırakılır. Kol atma dönemine kadar iki kez at pulluğu ile sıra arası işleme yapılır. Bunda sonra hasat dönemine kadar başka bir işlem yapılmaz.

Sulama: Çeşme Kavunu genelde sulanmaz. Ancak iklim değişikliğine bağlı yüksek sıcaklıklar görüldüğü durumlarda (gün içinde 30-32 °C'nin üzerinde seyreden sıcaklıklarda) damla sulama yöntemiyle sulama yapılabilir. Bu sulama uygulaması yüksek sıcaklık değerlerine bağlı olarak değişmekle birlikte meyve tutum döneminden meyve tam iriliğine ulaşmaya kadar olan süreçte (yaklaşık 1,5 ay) devam eder.

Zirai mücadele: Kavun üretiminde genel sorunlardan biri olan mantari hastalıklara (külleme, solgunluk, mildiyö vb.) karşı dayanıksızlık Çeşme Kavunu için de geçerlidir. Hastalık ve zararlılar ile yerinde ve zamanında uygun entegre mücadele (hastalık, zararlı ve yabancı otların çevre ile ilişkilerini dikkate alarak tüm zirai mücadele metotlarının birbiriyle uyumlu bir şekilde kullanıldığı) önerilmektedir.

Münavebe (ekim nöbeti): Çeşme Kavunu üretiminde bazı toprak kaynaklı patojenler (fusarium vb.) üretimi büyük ölçüde sınırlandırır. Bunlarla başarılı bir zirai mücadele için en az iki yıl ara verilerek aynı tarlada kavun üretimi yapılması gerekir.

Hasat: Hasat olgunluğuna gelen meyveler el ile kopararak hasat edilir. Genellikle 1-2 seferde hasat tamamlanır. Ocak başına meyve verim ortalaması 2,9 kg'dır. Bu durumda dekardan 1-1,5 ton ürün elde edilir.

Depolama: Taze tüketilen bir kavun olarak kabul edilmekle beraber üreticilerin çoğu kavunların bir kısmını askıya alarak muhafaza eder. Hasat edildikten sonra kuru ve serin bir yerde asılan meyveler ortalama 6 ay dayanabilmektedir.

Denetleme

İzmir Büyükşehir Belediyesi koordinatörlüğünde; İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü, Çeşme Ziraat Odası Başkanlığı ve TMOOB Ziraat Mühendisleri Odası tarafından görevlendirilecek en az 3 kişiden oluşan denetim mercii yılda üç kere düzenli olarak denetimleri gerçekleştirir. İhtiyaç duyulduğunda veya şikâyet olması halinde her zaman denetim yapılabilir.

Denetimlerde;

1. Tohum ekiminden sonra; ekimin üretim metoduna uygun bir şekilde yapılıp yapılmadığı,
2. Hasat döneminde; meyvelerin Çeşme Kavunu özelliklerini taşıyıp taşımadığı

kontrol edilecektir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.